

Complexnummer: 522658

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Jachtslot Mookerheide

Aantal complexonderdelen

9

Monumentnummers van complexonderdelen

522659, 522660, 522661, 522662, 522663, 522664, 522665, 522666, 522667

Woonplaats

Molenhoek

Gemeente

Mook en Middelaar

Provincie

Limburg

Locatie van het hoofdobject

Heumensebaan 2, 6584 CL te Molenhoek

Complexomschrijving

Inleiding

De Historische Buitenplaats JACHTSLOT MOOKERHEIDE bestaat uit de volgende beschermenswaardige onderdelen: 1. Landhuis 2. Delen van de aanleg 3. Muren en trappartij 4. Brug 5. Wildkelder 6. Kas 7. Dieptetuin 8. Fruitmuur 9. Kas In de jaren 1902-1905 liet Jan J. Luden van Heumen (1877-1935) ten zuiden van de Heumensebaan een buitenhuis bouwen bedoeld als jachthuis en ontworpen door de Nijmeegse architecten Oscar en Henri Leeuw in Art Nouveaustijl. Luden liet het gebied, dat hij door aankoop had verworven, ontginnen en vanaf ca. 1904 werd een aanvang gemaakt met het aanleggen van een buitenplaats in landschapsstijl in de directe omgeving van het jachtslot. Rentmeester D. G. MONTENBERG is de officiële ontwerper van deze historische buitenplaats die o.a. bestond uit percelen met sierbeplanting, twee oprijlanen en een parkbos. Voor een deel van de tuin ten noorden van het jachtslot is ook een ontwerp van L. Springer bekend. In 1910 werd de historische buitenplaats verkocht aan A.M. Vroeg die het jachtslot tot 1927 bewoonde. In deze periode werd het jachthuis van binnen voltooid en de historische buitenplaats verder verfraaid. Na 1927 werd het landgoed bewoond door het echtpaar Visser-Vroeg. In hun tijd vinden verdere veranderingen van de tuinaanleg plaats, onder andere de bouw van twee kasen in 1928 en de zogenoemde verdiepte tuin.

In de jaren 1947-1986 kwamen huis en historische buitenplaats in gebruik als klooster van de zusters Dominicanessen, die hier het klooster Bethaniën stichtten met een kindertehuis. In de tijd van de zusters vonden de verbouwing en vergroting van de oostvleugel van het landhuis plaats en werd het terrein op onderdelen veranderd. Ten oosten van het jachthuis werden nieuwe gebouwen geplaatst. Sinds 1985 is de historische buitenplaats in bezit van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten. De overige op de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

historische buitenplaats aanwezige opstallen vallen buiten de bescherming.

Omschrijving

De historische buitenplaats complex maakt deel uit van het landgoed "De Mookerheide", dat ongeveer 133 ha groot is en gesitueerd op het stuwwallenlandschap tussen de dorpen Mook en Molenhoek in de gemeente Mook en Middelaar. Dit goed, dat gekenmerkt wordt door grote hoogteverschillen wordt begrensd door de Heumensebaan in het Noordwesten, de Groesbeekse weg in het zuiden, de Biesseltse Baan in het oosten en de Heumsense Schans en Mookerschans in het zuidwesten. Het LANDHUIS ligt op het hoogste punt in het noordwesten en is gebouwd in Art Nouveaustijl. Het landhuis heeft een aangebouwde vleugel waarin oorspronkelijk stallen, machinekamer en duiventoren. Twee oprijlanen uit 1905 maken deel uit van de AANLEG, evenals de doorkijk uitgespaard in het parkbos ten noorden van het jachtslot. In het zuiden van het goed ligt een sterrenbos. In het grasvlak van het genoemde doorzicht bevinden zich twee MUREN en TRAPPARTIJEN uit 1928, uitgevoerd in rode strengperssteen. Ten noordwesten van het jachtslot bevindt zich op de overgang naar het parkbos een kleine in beton uitgevoerde BRUG (1904-1909). Op geringe afstand van het bruggetje ligt onder het maaiveld een WILDKELDER (1904-1909) voor het bewaren van het geschoten wild. In de nutstuin ten zuiden van jachtslot bevinden zich een warme KAS (1928) met een hieraan grenzende DIEPTETUIN (1928) beide uitgevoerd in rode strengperssteen. Ten zuiden van deze verdiepte tuin een uit de periode vóór 1928 daterende betonnen FRUITMUUR. De in onbruik geraakte nutstuin beslaat een rechthoekig terrein omzoomd door lanen. Langs de zuidelijke grens van deze tuin is een tweede grotere KAS (uit 1928) gelegen, bedoeld voor de kweek van perziken.

Waardering

De historische buitenplaats Jachtslot Mookerheide is van cultuurhistorische en typologische waarde als bijzondere uitdrukking van een culturele en sociaal-economische ontwikkeling, als voorbeeld van een in het eerste kwart van de twintigste eeuw tot stand gekomen buitenplaats, met diverse hiervoor kenmerkende onderdelen.

Het complex heeft architectuurhistorische waarde vanwege de gaaf bewaarde samenstellende onderdelen die een samenhangend en herkenbaar complex vormen. De complexonderdelen hebben esthetische en bouwtechnische kwaliteiten, zoals het belangwekkende in Art Nouveaustijl uitgevoerde landhuis en de bijzonder zeldzame kassen en fruitmuur. De ten delen bewaarde omringende aanleg met onder meer een op het jachthuis georiënteerde doorzicht en oprijlanen vormen een belangrijk structuurbepalend onderdeel van het complex. De historische buitenplaats heeft ensemblewaarde in samenhang met het omringende landgoed de Mookerheide en speelt op het stuwallengebied tussen Mook en Molenhoek een beeldbepalende rol. Het jachthuis met toren vormt hierbij een markerend element in het landschap.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522659

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82628/12

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Molenhoek	Mook en Middelaar	Limburg

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mook en Middelaar	A			5462

Omschrijving**

Inleiding

Jachtslot Mookerheide, hoofdonderdeel van het complex Mookerheide werd gebouwd naar ontwerp van Oscar en Henri Leeuw in de jaren 1902-1905 in de stijl van de Art Nouveau. Het pand kenmerkt zich door een organisch-plastische gevelbehandeling met in de ornamentiek onder meer Mozarabische en Egyptische invloeden. De rijke interieurafwerking en gedeeltelijk bewaarde meubilering is grotendeels naar ontwerp van H. Leeuw uitgevoerd door onder andere de fa. Drukker en Cohen uit Nijmegen en H.F. Jansen en Zn. uit Amsterdam. Een groot glas-in-loodvenster werd uitgevoerd door J. Schouten te Delft. Het landhuis bevindt zich in redelijk gave staat, maar is op onderdelen gewijzigd. De noordvleugel met oorspronkelijk een paardenstalling, remise en energievoorziening is in de jaren veertig en vijftig van de twintigste eeuw tot kloostervleugel verbouwd door ophoging tot aan de van oorsprong hogere middenpartij. De achterliggende dwarsvleugel werd hierbij verlengd. De gevelindeling werd gewijzigd aan voor- en achterzijde. De oorspronkelijke op de gevelhoek van de vleugel aanwezige duiventoren is in zijn oorspronkelijke vorm gehandhaafd maar thans met leien gedekt in plaats van het oorspronkelijke spitse kruispannendak met kepervorsten. De belangrijkste wijziging van het eigenlijke woonhuis betreft de overschildering van vrijwel alle polychrome geveldecoratie, vermoedelijk ontworpen door H. Leeuw, alsmede de verhoging van de vroegere serre en de aanbouw hieraan van een eenlaags volume. Omschrijving

Het blokvormige woonhuis heeft aan de linker zijgevel een aangebouwde L-vormige vleugel met lagere nokhoogte, die in de noordoostelijke hoek wordt gemarkeerd door een duiventoren. De op een souterrain gelegen hoofdverdieping van het woonhuis is aan de noordzijde toegankelijk via een tweezijdige, licht gebogen hellingbaan die uitkomt op een overdekt bordes bij de voordeur. Tegen de frontmuur van deze hellingbaan bevindt zich een in rode steen gemetseld waterbassin.

Het woonhuis gebouwd op een samengesteld grondplan telt twee bouwlagen, een souterrain en een zolderverdieping onder een samenstelling van zadeldaken en afgeplatte schildaken belegd met genuanceerde geglazuurde tuile du Nordpannen met enkele, platte wel. Het hoofdvolume bezit in de noordwesthoek een forse toren. Deze hoektoren wordt afgesloten met een koepeldak opgebouwd uit 12 koperen gewelfkappen met roeven. Een kleine veelzijdige toren tegen de oostgevel heeft een spitsdak en een omlopende

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hardstenen goot met waterspuwertjes. De om het hoofddak lopende houten bakgoot wordt gedragen door gestileerde gootconsoles. In het achterschild bevindt zich een oorspronkelijke dakkapel, in het voorschild een niet-oorspronkelijk exemplaar. Het dak bevat diverse rookkanalen, waarvan er enkele nog de oorspronkelijke taps toelopende vorm bezitten met gestileerde natuurstenen afdekking. De gevels zijn opgetrokken in baksteen (Waalsteen en IJsselsteen) en volledig gecementeerd en witgesaust boven een gefrijnde en gebouchardeerde hardstenen plint. Boven de plint is in de noordwestelijke gevelhoek een gedenksteen met "Jan J. Luden van Heumen/ XXXI October MCMIII" ingemetseld. De gevels zijn plastisch afgewerkt, met afgeronde in elkaar overvloeiende vormen en grotendeels geleed door spaarvelden. Afdekkingen, basementen en balustrades van balkons zijn in contrasterende hardsteen uitgevoerd met ingehakte, scherp omlijnde geometrische motieven, waarbij de driehoekvorm overheerst. De vier gevels waren tot in het vierde kwart van de twintigste eeuw langs de randen van de spaarvelden rijk voorzien van een veelkleurige versiering van verglaasde tegels in mozaïektechniek die, afgezien van enkele fragmenten, is vergaan door vorstschade en in XXd weggeschilderd. Binnen de gevels bevinden zich grote vensteropeningen met veelal diep insnijdende dagkanten en aan de onderzijde steeds een sterk hellende, met hardsteen beklede afzaat. Hierbinnen diverse typen rechtafgesloten houten vensters en deuren met veelal glas-in-lood bovenlichten. De asymmetrisch opgezette voorgevel wordt gedomineerd door de hoektoren rechts en bestaat voorts uit een smalle iets terugliggende middenpartij met hoofdentree, en een linker risaliet eindigend in een tuitgevel. In de eerste bouwlaag van deze tuitgevelrisaliet bevinden zich twee hoge vensters met bovenlicht. De tweede bouwlaag bevat een driezijdige erker op hardstenen consoles met in de voorzijde een drieliicht onder enkel bovenlicht en in de zijden hoge vensters zoals voornoemd. Op de erker een balkon met witgeschilderde hardstenen borstwering en een rondboogvormig afgesloten driedelige deur. De hoofdentree wordt benadrukt door een fors balkon met balustrade, gedragen door zich verjongende pijlers op het bordes. Het balkon heeft een goot op klossen, de onderzijde is uitgevoerd met geprofileerde balken en bezit in het midden een lantaarn. De voordeur en het bovenlicht zijn gevat in een bijna monoliete natuursteen omlijsting. De dubbele houten deuren bezitten een decoratieve koperbeplating met opengewerkte delen, en hebben een keperboogvormig afgesloten bovenlicht met glas-in-lood. De verdieping heeft een trapeziumvormig kozijn waarin een samenstelling van balkondeur en ramen, dat volledig gevuld is met floraal glas-in-lood. De vijf geledingen tellende hoektoren heeft in de eerste bouwlaag twee vensters met bovenlicht, in de tweede bouwlaag een drieliicht onder enkel bovenlicht waarboven een balkon op hardstenen consoles. De dubbele balkondeuren hebben een licht segmentboogvormig afgesloten bovenlicht. Deze bouwlagen zijn gevat in een blinde boognis, waarboven twee spleetvensters ter weerszijden van een kleine, later aangebrachte vierkante lichtopening. Hierboven kraagt de lantaarn van de toren uit, en wordt de overgang van vierhoek naar twaalfhoek verzorgd door een soort trompen. Op de vier hoeken de stomp van hier oorspronkelijk aanwezige waterspuwers. De lantaarn bevat in elke zijde drie rondboogvormig afgesloten raamopeningen bekroond door voornoemd dak. Oorspronkelijk waren de middelste vensters in elke zijde uitgevoerd als dubbele draairamen met roedeverdeling. De rechter zijgevel van de hoektoren is vrijwel identiek aan de voorgevel. Rechts sluit tegen de toren een lijstgevel aan die eindigt in een afgeronde zuidwestelijke gevelhoek waar zich over souterrain en begane grond een hoekerker bevindt. De gevel wordt door een aantal iets terugliggende verticale sleuven geleed die aan de onderzijde op onregelmatige hoogte door hardstenen afzaten worden afgesloten. Alle vensters van het souterrain waren oorspronkelijk voorzien van luiken. Ongeveer in het midden in het souterrain een zijingang met luifel en bovenlicht. Hierboven een rondboogvormig afgesloten venster. Hierboven een licht vooruitspringend rookkanaal geflankeerd door smalle hoge vensters. Deze vensters hebben aan de onderzijde dubbele afzaten. De gevelhoek is over souterrain en begane grond als vijfhoekige erker uitgebouwd en eindigt in een balkon. De erker is geleed door lisenen, waartussen de vensters zijn geplaatst. De smalle vensters hebben bovenlichten met glas-in-lood. De balkondeur in de afgeronde gevelhoek heeft een bovenlicht met afgeronde zijden. Het is gevuld met gebogen glas-in-lood en wordt afgesloten door een gebogen latei met snijwerk. In de achtergevel van de hoektoren boven het schilddak een driezijdige uitbouw met kleine raampjes en een deur naar het dak. De achtergevel van het huis bestaat uit een centraal

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

terugliggend gevelvlak tussen een tuitgevelrisaliet rechts en een lijstgevel links met voornoemde erker. Centraal tegen de gevel een uitgebouwde serre, thans ter hoogte van de eerste bouwlaag en in breedte tot aan de balkondeuren in de risalieten. Een tweede aangebouwd volume valt buiten de bescherming. Aan weerszijden van de serre in de boven het souterrain gelegen eerste bouwlaag balkons met gebogen trappartijen naar de tuin. Balkons en trappen zijn voorzien van hardstenen pijlers met hardstenen en smeedijzeren balustrade. Het souterrain heeft links en rechts enkele smalle diepliggende vensters met afgeschuinde posten. Het risaliet rechts heeft in de eerste bouwlaag een dubbele balkondeur onder bovenlicht. Op de verdieping een tweede balkon op hardstenen consoles en een dichte borstwering met driehoekmotieven. In de topgevel een halfcirkelvormig driedelig venster en in de top een fragment van het oorspronkelijke gevelmozaïek. De terugliggende middenpartij heeft boven de serre-aanbouw een groot glas-in-loodvenster taps toelopend overeenkomstig het venster in de voorgevel. Het risaliet links heeft in de eerste bouwlaag een dubbele balkondeur met bovenlicht, en op de verdieping drie smalle rechthoekige ramen. Tegen de onregelmatig ingedeelde linker zijgevel sluit de zijvleugel aan, thans hoger aan dan in de oorspronkelijke toestand. Rechts van deze uitbouw op de gevelhoek een kleine, ronde traptoren met in de eerste bouwlaag een ingang onder rondboogvormig bovenlicht. De traptoren heeft voorts rondom enkele smalle traplichten met afzaat zoals elders en heeft halverwege een boogfries. Links hiervan op de tweede verdieping drie smalle vensters met erboven een dakkapel die tegen voornoemde traptoren aansluit en gedragen wordt door afgeronde hardstenen consoles. De oostvleugel die tegen de linker zijgevel van het jachtslot aansluit kent van oorsprong een bedrijfsmatig karakter en is witgestuct zonder spaarveldengeleding. De hoofdpartij heeft de middenpartij met wolfdaken gehandhaafd, de zijpartijen zijn in de jaren 50 van de twintigste eeuw verhoogd. De gevel aan de achterzijde is dichtgezet en alle gevels bevatten thans een nieuwe indeling met spitsboogvensters. De duiventoren met iets conische romp is afgezien van de bedekking nog in oorspronkelijke staat met een gedrongen spitsdak met sierbekroning. Het huis bezit een bijzonder rijk en goed bewaard gebleven Art Nouveau interieur dat grotendeels in de jaren 1902 - 1908 is ontworpen en uitgevoerd binnen een voor de tijd en architectuuropvatting kenmerkende ruimtelijke opzet. De belangrijkste karakteristieken zijn de groepering van de ruimten aan weerszijden van een centrale twee verdiepingen tellende hal met een ruim opgezette dubbele bordestrap. Begane grond, trappenhuis en verdieping vloeien in elkaar over, een werking die versterkt wordt door de plafond- en wanddecoratie. In de hal en de muziekkamer komen typische afgeronde hoeken voor. In het interieur zijn voorts onder meer van belang: de houten trappartij met bijbehorende galerijen op bewerkte, ingelegde en deels gepolychromeerde schoren in de vorm van gestileerde gevleugelde dieren. De betimmeringen in de hal en de vertrekken op de begane grond met ingesneden en ingelegde motieven. De binnendeuren en taps toelopende deuromlijstingen. De toepassing van marmer (waaronder Skyros en Cipolinmarmer) in het tochtportaal en in de jacht-muziekzaal en badkamer. De polychrome, geometrisch bewerkte plafonds en wanddecoratie in de hal tussen de schoren van de galerij, de muziek en jachtzaal, en de badkamer, waarbij in het opvallende plafond van de hal onder meer de tekens van de dierenriem zijn verwerkt. De toepassing van decoratief en figuratief glas-in-lood in hal (o.a. st. Hubertusraam, sign. H. Leeuw jr. feci/Jan Schouten 't prinsenhof Delft exc.), in de badkamer en de jachtzaal. De in de betimmering opgenomen kabinetten in o.a. de jachtzaal en muziekzaal. Het interieur van de werkpleugel is gewijzigd.

Waardering

Jachtslot de Mookerheide is van algemeen, cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang als hoofdonderdeel van het aan het begin van de twintigste eeuw ontstane landgoed Mookerheide. Het jachtslot heeft architectuurhistorische waarde als zeldzaam voorbeeld van een landhuis in Art Nouveaustijl dat opvalt door de een zwerige lijnvoering in de gevelbehandeling en een forse, naar de functie verwijzende toren. Het pand is van belang vanwege de goed bewaard gebleven en zeldzame Art Nouveau-interieuronderdelen en de ruimtelijke opzet waardoor het een belangrijk voorbeeld is van opvattingen omtrent villabouw en van de ontwikkeling van de kunstnijverheid in het eerste decennium van deze eeuw. Er is sprake van een bijzondere eenheid in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

exterieurbehandeling en interieurafwerking en het pand is daarmee ook een van de belangrijkste voorbeelden van villabouw in het oeuvre van de broers Oscar en Henri Leeuw, die in Nijmegen en omgeving onder meer een groot aantal woonhuizen hebben gebouwd. Het jachtslot bezit in samenhang met de overige complexonderdelen hoge ensemblewaarden en speelt een belangrijke beeldbepalende rol door de prominente ligging aan de rand van het plateau van de Mookerheide, waarbij de toren een markerend element in het landschap vormt.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Jachtslot

Monumentnummer*: 522660

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82628/44

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Molenhoek, Mook	Mook en Middelaar	Limburg

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mook en Middelaar	A			7199
Mook en Middelaar	A			7201
Mook en Middelaar	A			7202
Mook en Middelaar	A			7203
Mook en Middelaar	A			7204
Mook en Middelaar	A			6111
Mook en Middelaar	A			6110
Mook en Middelaar	A			6101
Mook en Middelaar	A			6106
Mook en Middelaar	A			6090
Mook en Middelaar	A			6089
Mook en Middelaar	A			5462
Mook en Middelaar	A			6091
Mook en Middelaar	A			6098
Mook en Middelaar	A			5463
Mook en Middelaar	A			6094
Mook en Middelaar	A			5461
Mook en Middelaar	A			6093
Mook en Middelaar	A			6108
Mook en Middelaar	A			5460
Mook en Middelaar	A			6104
Mook en Middelaar	A			6103
Mook en Middelaar	A			6096
Mook en Middelaar	A			6095

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mook en Middelaar	A			6107
Mook en Middelaar	A			6092
Mook en Middelaar	A			6097
Mook en Middelaar	A			6100
Mook en Middelaar	A			6099
Mook en Middelaar	A			5458
Mook en Middelaar	A			6105

*Omschrijving***

Inleiding

Onderdelen van de Historische buitenplaats behorende tot het jachtslot Mookerheide, tot stand gekomen vanaf 1904 onder invloed van de Gemengde Tuinstijl en verfraaid in de jaren 1910-1934. De aanleg maakt deel uit van het grotere landgoed waarvan het karakter voornamelijk bepaald wordt door bos en grote hoogteverschillen. De bospercelen zijn ingeplant vanaf omstreeks 1870, toen het gebied werd ontgonnen.

De beschermde aanleg betreft een parkbos met doorzicht, twee lange oprijlanen, een omheinde nutstuin omzoomd en ontsloten door lanen ten zuiden van het landhuis en een op enige afstand van het jachthuis gelegen sterrebos, dat is ontstaan als onderdeel van het productiebos in de zuidelijke helft van het landgoed. De officiële ontwerper van de aanleg rond het jachtslot is de rentmeester van J.J. Luden, D. Montenberg. Voor het gedeelte aan de noordzijde van het landhuis is echter ook een tekening van L.A. Springer (1855-1940) bekend. Op het landgoed bevindt zich verder onder meer een hertenkamp uit de jaren vijftig van de twintigste eeuw, gelegen aan de zuidzijde van de westelijke oprijlaan. De aanleg verkeert in sterk verwaarloosde staat, maar de onderdelen zijn goed herkenbaar.

Omschrijving

Historische Buitenplaats bestaande uit oprijlanen, een bospark met doorzicht, een rechthoekige nutstuin omzoomd door rechte paden en een sterrebos. De oprijlanen leiden vanaf de Heumensebaan vanuit westelijke en oostelijke richting naar het voorplein van het landhuis. Bij het landhuis splitsen de lanen zich en komen voor en achter het pand samen. Aan de voorzijde splitsen de lanen zich nogmaals in twee paden naar de gebogen hellingbanen van het huis. Ten noorden van het huis bevindt zich een met gras ingezaaid ovaal perk. Aan weerszijden worden de splitsingen van de paden gemarkeerd door met bomen en struiken beplante sierpercelen. De lanen, vanaf de aanleg verhard, zijn beplant met bomen aan weerszijden. Aan de westzijde bevinden zich aan de entree van de laan niet-oorspronkelijke toegangshekken. De oostelijke laan wordt aan de Heumensebaan gemarkeerd door twee eenvoudige pijlers uit de ontstaanstijd. Het parkbos met doorzicht strekt zich ten noorden van het jachthuis uit tussen de twee oprijlanen en de Heumensebaan en heeft in de middenas een uitgespaarde grashelling waardoor een doorzicht ontstaat georiënteerd op de voorgevel van het landhuis. In de helling bevinden zich keermuren (monumentnummer 5510011). Het bos is beplant met diverse loof- en naaldbomen en wordt doorsneden door paden met een slingerend verloop. In het oostelijke deel van dit parkbos nabij het jachthuis, bevindt zich het betonnen bruggetje (monumentnummer 5510012) en de wildkelder (monumentnummer 5510013). De nutstuin ligt ten zuiden van het landhuis en beslaat een rechthoekig perceel afgesloten door een omheining die mogelijk uit het tweede of derde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

kwart van de twintigste eeuw stamt. Tussen deze tuin en het pad achter het landhuis ligt een dicht met douglas begroeid perceel. De tuin wordt door vier rechte lanen omgeven. In de westelijke helft van de nutstuin zijn twee kassen (monumentnummer 5510014-17), een fruitmuur (5510016) en de verdiepte tuin gelegen (5510015). De oostelijke helft is thans in gebruik als weiland en kent geen bebouwing. Ten westen van de verdiepte tuin bevindt zich een kleine boomgaard. Verder komen in de westelijke helft van de nutstuin nog diverse in rode strengperssteen gemetselde muurtjes voor. Het sterrebos wordt gevormd door enkele diagonale paden en maakt onderdeel uit van het zuidelijke gedeelte van het landgoed dat is ontstaan en werd beheerd als productiebos, met percelen met naaldbos en gemengd bos en enkele weilanden langs de randen van het landgoed.

Waardering

De onderdelen van de historische buitenplaats bij Jachtslot Mookerheide zijn van algemeen cultuurhistorisch en tuinarchitectuurhistorisch belang als essentieel en structurerend onderdeel van het in het eerste kwart van de twintigste eeuw tot stand gekomen landgoed Mookerheide. De aanleg bezit tuinarchitectuurhistorische waarde omdat deze nog diverse goed herkenbaar bewaard gebleven en voor landgoederen en buitenplaatsen in deze periode karakteristiek aangelegde onderdelen bezit, zoals monumentale oprijlanen, een grote nutstuin en een doorzicht met kenmerken uit de Gemengde Tuinstijl.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522661

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82628/60

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Molenhoek	Mook en Middelaar	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Molenhoek	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mook en Middelaar	A			6091

*Omschrijving***

Inleiding

Twee MUREN met een vrijliggende TRAPPARTIJ (complexonderdeel 3) gelegen in de in het parkbos uitgespaarde open grashelling ten noordwesten van het jachtslot, vermoedelijk omstreeks 1928 gebouwd bij een verfraaiing van de tuinaanleg.

De helling verloopt in grasterrassen, die door de muurtjes gekeerd worden. De aanwezigheid van kraantjes wijzen erop dat de constructie mogelijk ook een functie had in de bevloeiing van de tuin.

Omschrijving

Twee MUREN en een vrijliggende TRAPPARTIJ. De keermuren liggen parallel aan elkaar op ongeveer 10 meter afstand van in oost-westrichting in het hellende gazon. De lage muren zijn gemetseld in rode machinale baksteen in halfsteens verband en worden aan de bovenzijde met een rollaag in vormsteen afgedekt. De zuidelijke muur heeft in het westen een wat hoger gedeelte. In het midden van de muur bevindt zich een trappartij. In het oosten heeft de muur een kraantje met een vierkant bassin ervoor. Tegen het oostelijk uiteinde sluit een tweede trap aan in het verlengde van een pad in het parkbos. Een soortgelijke, nu vrijliggende trappartij bevindt zich ten noordwesten van de zuidelijke muur. De noordelijke muur heeft in het midden een trap van zes treden en links een aansluitpunt voor vermoedelijk een tuinslang.

Waardering

De MUREN met TRAPPARTIJ ten noorden van het jachtslot hebben cultuurhistorische waarde als onderdeel van de historische buitenplaats Mookerheide en vertegenwoordigen algemeen belang.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De keermuren bezitten ensemblewaarde als functioneel en structurerend onderdeel van de tuinaanleg rond het jachtslot Mookerheide en vanwege de samenhang in vorm en materiaalgebruik met andere complexonderdelen zoals de bloemenkas en de verdiepte tuin. Er is vanwege de aanwezigheid van kraantjes bovendien sprake van een functioneel-technische relatie.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke
Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Erfscheidings(D)
Tuin, park en plantsoen

Functie

Muur(D)
Trappartij

Monumentnummer*: 522662

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82628/74

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Molenhoek	Mook en Middelaar	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Molenhoek	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mook en Middelaar	A			6091

*Omschrijving***

Inleiding

Kleine BRUG (complexonderdeel 4) gebouwd tussen 1902 en 1909 als sierelement in de tuinaanleg ten noorden van het jachtslot. De brug is een rustieke imitatie in gewapend beton van een houten bruggetje en ligt op de entree naar het parkbos waarin de wildkelder is gelegen. De brug overspant hier een ondiepe greppel afgezet met zwerfkeien.

Omschrijving

De kleine BRUG heeft een licht hellend brugdek dat aan beide zijden van de ondiepe greppel op een wandelpad aansluit. De brugleuningen zijn opgebouwd uit in beton gegoten, ronde onbewerkte boomstammen- en takken voorzien van noesten en boomschorsstructuur. Elke balustrade bestaat uit drie dikke palen die aan de boven- en onderzijde door liggers in de vorm van boomstammen worden verbonden. De vakken worden opgevuld door diagonaal geplaatste kromme betonnen takken. Aan de zuidwestzijde lopen de leuningen uit op aangegoten imitatie-zwerfkeien.

Waardering

De tussen 1902-1909 gebouwde BRUG (van gewapend beton) bij het jachtslot Mookerheide heeft architectuurhistorische en kunsthistorische waarde als een gaaf bewaard voorbeeld van een kleine sierbrug uitgevoerd in de aan het einde van de negentiende en begin van de twintigste eeuw populaire betonimitaties van natuurhout en natuursteen. Het object geldt als zeldzaam en bezit sierende en functioneel- historische eigenschappen. Op grond van deze waarden beschikt de brug over algemeen belang. De brug heeft cultuurhistorische waarde als typisch verschijnsel in parken en buitenplaatsen in deze periode. Het bruggetje heeft ensemblewaarden als karakteristiek onderdeel van het landgoed Mookerheide, waar het als rustiek tuinsieraad aan de entree naar het parkbos een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

belangrijke beeldbepalende rol speelt.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken
Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Brug(C)
Tuin, park en plantsoen

Functie

Voetgangersbrug
Tuinsieraad

Monumentnummer*: 522663

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82628/92

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Molenhoek	Mook en Middelaar	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Molenhoek	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mook en Middelaar	A			6091

*Omschrijving***

Inleiding

WILDKELDER (complexonderdeel 5) in het parkbos ten noordoosten van het jachtslot, gebouwd tussen 1902 en 1909 voor het conserveren van geschoten wild. De kelder ligt in een talud, met de entree aan een bospad en is omgeven door bomen waaronder enkele boomboeketten. De wildkelder is een grotendeels uit beton opgetrokken, functioneel bouwwerk zonder decoratieve elementen. De conservering kwam tot stand door het handhaven van een constante temperatuur onder het aardoppervlak. De kelder is redelijk gaaf bewaard en thans in gebruik als vleermuisverblijf.

Omschrijving

De WILDKELDER bevindt zich onder het aardoppervlak en is afgedekt met 10 tot 50 centimeter aarde voorzien van gras, zodat zich een talud vormt. Bovengronds is slechts een klein deel van de afdekking van de kelder zichtbaar. De kelder is rechthoekig. De inwendige afmetingen zijn drie bij vijf meter en de kelder is drie meter hoog. De kelder heeft betonnen wanden en wordt afgedekt door een plafond uit stalen liggers met gemetselde en aangesmeerde troggewelven. De ruimte is toegankelijk via een deur in de noordelijke wand, waar vanaf het maaiveld een gemetselde buitentrap naar toe leidt. Het trappat wordt aan de bovenzijde met een - vermoedelijk niet oorspronkelijk - metalen hekwerk afgesloten. In de kelder zijn geen relictten zoals wildhaken aangetroffen die aan de oorspronkelijke functie herinneren.

Waardering

De in de jaren 1902-1909 gebouwde WILDKELDER op het landgoed Mookerheide heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling en een technische ontwikkeling, exemplarisch voor de ontwikkeling van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

koeltechnieken tot in het eerste kwart van de twintigste eeuw. Wild- en ijskelders komen bij uitstek voor op landgoederen en historische buitenplaatsen. De kelder heeft architectuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard typologisch voorbeeld van een wildkelder uit het begin van de twintigste eeuw. Het bouwwerk bezit ensemblewaarden als functioneel en karakteristiek onderdeel van het landgoed Mookerheide, specifiek verbonden met de bestemming ervan als jachtgebied. Op grond van deze waarden beschikt de wildkelder over algemeen belang.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Ijskelder

Monumentnummer*: 522664

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82628/105

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Molenhoek	Mook en Middelaar	Limburg		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mook en Middelaar	A			5458

Omschrijving**

Inleiding

Warme KAS (complexonderdeel 6) vermoedelijk bedoeld als bloemenkas met aan de westzijde twee grote platte BAKKEN, gebouwd omstreeks 1928 in de nutstuin ten zuiden van het jachtslot. De kas is opgebouwd in een combinatie van hout en ijzer en werd verwarmd door middel van een stookketel. Kraantjes in de aangrenzende verdiepte tuin wijzen op een afwateringsstelsel vanuit de kas. De kas bevindt zich in goede staat. Het ketelhuis met ketel is bewaard gebleven.

Beschrijving

Warme KAS op rechthoekige grondslag met aan de lange noordzijde een gedeeltelijk in de aarde gegraven ketelhuis. Ten noorden ervan liggen losse bijbehorende PLANTENBAKKEN met omrandingen in rode verblendsteen. De kas heeft een in rode verblendsteen in halfsteensverband gemetselde voetmuur. Hierop bevindt zich een glazen opbouw in zadeldakvorm opgebouwd uit houten stijlen, sporen en gordingen dichtgezet met glas. Onder deze houten constructie bevindt zich een in ijzeren profielen uitgevoerde draagconstructie bestaande uit een op de voetmuur gezet kniespant met gebogen schoren. De spanten worden verbonden door ijzeren gordingen waarop de houten sporen rusten. In beide dakvlakken bevinden zich tegen de nok te openen ventilatieramen. Aan de voetmuurtjes bevinden zich op regelmatige afstand van elkaar bevestigingshaken voor de thans verdwenen zonwerking. De ZUIDGEVEL en WESTGEVEL zijn blind. De OOSTGEVEL heeft een ingang door middel van rechtafgesloten dubbele houten opgeklampte deuren met elk een drieruits glaspaneel. Het ketelhuis bevindt zich tegen de NOORDGEVEL en heeft een gemetseld rookkanaal. De onderste helft van de schoorsteen is in rode strengperssteen gemetseld. De rechthoekige aanbouw verheft zich iets boven het maaiveld en heeft een platte afdekking. In het plat twee rechthoekige lucht- of lichtopeningen. Het INTERIEUR van de kas is in twee ruimten verdeeld, met op de scheiding een houten kozijn en lage deelmuur, met doorgangen voor de looppaden. De looppaden in de kas tussen de bloembakken zijn belegd met witte kleine vierkante tegeltjes. Langs de wanden bevinden zich doorlopende werktafels, met kweekbakken in witte strengperssteen. In het midden van de ruimten bevinden zich twee grote werktafels in zelfde trant. De bakken hebben afgeronde hoeken en de bovenzijde van de in halfsteens verband gemetselde bakken is afgewerkt met een rollaag. In

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de wanden van de werktafels bevinden zich openingen met houten kozijntjes. Hierachter lopen onder de kweekbakken verwarmingsbuizen. De aanbouw aan de noordzijde is toegankelijk via een buitentrapje en bestaat uit de eigenlijke ketelruimte met oude stookketel, en een tweede stook- of bergruimte.

Waardering

De omstreeks 1928 gebouwde KAS bij het Jachtslot Mookerheide bezit cultuurhistorische waarde omdat het een bijzondere uitdrukking is van een typologische en technische ontwikkeling in de architectuur en bouwwijze van kassen. De kas is bovendien een uiting van een historisch- functioneel ontwikkeling omdat dergelijke kassen in deze tijd bij uitstek een onderdeel zijn van moestuinen op historische buitenplaatsen. De kas heeft architectuurhistorische waarde als gaaf en goed voorbeeld van een kas uit de eerste helft van de twintigste eeuw, vanwege de constructiewijze en de toegepaste kenmerkende rode verblendsteen. De kas heeft bovendien een volledig gaaf bewaard interieur met werktafels in witte strengperssteen en een bewaarde verwarmingsinstallatie en afwatersysteem en geldt als zeldzaam. De kas heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van de nutstuin van het landgoed Mookerheide. De kas vormt met de nabijgelegen verdiepte tuin, de leimuur en de perzikkas een belangrijke visuele en historische eenheid. De kas vertegenwoordigt op grond van deze waarden nationaal belang.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Kas(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522665

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82628/187

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Molenhoek	Mook en Middelaar	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Molenhoek	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mook en Middelaar	A			5458

*Omschrijving***

Inleiding

DIEPTETUIN (complexonderdeel 7), vermoedelijk bedoeld als bloementuin en gelegen in de nutstuin ten zuidoosten van het jachthuis, grenzend aan de bloemenkas. De tuin is vermoedelijk omstreeks 1928 aangelegd en vertoont kenmerken van de Architectonische Tuinstijl. De verdiepte tuin is functioneel met de bloemenkas verbonden door een afwateringsysteem, waarbij het afvloeiingswater van de kas in het waterbassin van de tuin terechtkomt. De deeltuin bevindt zich bouwkundig in goede en oorspronkelijke staat maar is verwaarloosd. Door de mate van begroeiing binnen de tuin is onbekend hoe de beplanting geweest is.

Omschrijving

De DIEPTETUIN beslaat een rechthoekig vlak. De tuin is opgezet vanuit een noord-zuid symmetrie-as loodrecht op de warme kas, en ligt ongeveer 0,5 meter verdiept ten opzichte van de omringende tuin. De dieptetuin is aan alle zijden omgeven door een in rode machinale baksteen in halfsteensverband gemetselde keermuur met een aan de tuinzijde iets overstekende afdekking in vormsteen. De muren wijken ten opzichte van elkaar in hoogte iets af. In het midden van de zuidelijke, oostelijke en noordelijke muur zijn trappartijen opgenomen met elk drie gebogen treden, voorzien van een bakstenen rand en betonvulling. In het noorden van de tuin bevindt zich tegen de muur een groot half rond in baksteen uitgevoerd waterbassin waarvan de rand is afgezet met een hardstenen lijsten. Op de plaats waar de rand van het bassin met olopend muurwerk aansluit tegen de tuinmuur zijn pijlers opgenomen, uitgevoerd in siermetselwerk en afgedekt met een hardstenen dekplaat. In de middenas van het bassin bevindt zich een kleine cascade gevoed door (regen)water uit de belendende plantenkas. De cascade wordt gevormd door een hardstenen schaal gedragen door rechthoekige hardstenen pijlertjes op een in rode baksteen gemetseld, aan de bovenzijde met vormsteen afgewerkt basement in het grote bassin. In de rand van de schaal bevinden zich vier uitgespaarde watergootjes, en op de aansluiting van schaal en tuinmuur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bevinden zich kleine gemetselde pijlertjes. Deze pijlertjes zijn opgemetseld in sierverband en met elkaar verbonden door een hardstenen, opstaande plaat met waterleiding. Rechts naast het bassin bevindt zich in de noordmuur een kraantje (aftappunt) voor de aansluiting van een tuinslang. Binnen de muren is de tuin thans voorzien van een dichte begroeiing van hoog gras. Hiertussen zijn enkele keien aangetroffen.

Waardering

De DIEPTETUIN uit omstreeks 1928 bij het jachtslot Mookerheide heeft tuinarchitectuurhistorische en typologische waarde als gaaf en goed voorbeeld van een verdiepte tuin als onderdeel van een tuinaanleg uit het derde decennium van de twintigste eeuw. De verdiepte tuin sluit aan bij de Architectonische Tuinstijl en is van belang vanwege de esthetische kwaliteiten in het ontwerp, waarbij gebruik gemaakt is van een assenstelsel gericht op de nabijgelegen bloemenkas, en vanwege het materiaalgebruik en de detaillering. De dieptetuin heeft ensemblewaarden als functioneel en sierend onderdeel van de nutstuin van het landgoed Mookerheide en vormt met de nabijgelegen bloemenkas, leimuur en perzikkas een belangrijke, visuele en historische eenheid. De dieptetuin vormt met de bloemenkas tevens een functioneel onlosmakelijk geheel vanwege het toegepaste afwateringssysteem. Op grond van deze waarden bezit de dieptetuin algemeen belang.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Tuin

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522666

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82628/198

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Molenhoek	Mook en Middelaar	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Molenhoek	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mook en Middelaar	A			5458

*Omschrijving***

Inleiding

Betonnen FRUITMUUR (complexonderdeel 8) gelegen in de nutstuin ten zuidoosten van het jachtslot en gebouwd omstreeks 1928 ten behoeve van de kweek van leifruit. Het gaat hier om een zeldzaam voorbeeld van een dergelijk type muur in de twintigste eeuw, die is uitgevoerd in het voor Nederlandse fruitmuren nauwelijks toegepaste materiaal beton. De oorspronkelijk vermoedelijk L-vormige muur bestaat thans uit twee afzonderlijke muren, die in een rechte hoek op elkaar zijn gericht. De doorbraak in de hoek is vermoedelijk ontstaan door de aanleg van een pad. De muur bevindt zich in verwaarloosde staat. De platte bakken die zich oorspronkelijk aan de voet van de fruitmuur bevonden, zijn verdwenen.

Omschrijving

De FRUITMUUR bestaat thans uit twee rechte muurdelen die in een hoek van negentig graden op elkaar gericht zijn. De langere noordelijke muur loopt in de lengte langs de verdiepte tuin van oost richting west en meet ongeveer 70 meter. De kortere oostelijke muur loopt van zuid naar noord en is ongeveer 26 meter lang. De beide noordoostelijke uiteinden van de muren zijn afgebrokkeld, wat erop wijst dat de muren oorspronkelijk langer waren en vermoedelijk op elkaar aansloten. De muren worden geleed door in gewapend beton uitgevoerde, op de hoeken gebiljoeneerde pijlers met piramidale bekroningen. Hiertussen bevinden zich betonnen muren met iets overstekende betonnen afdeklijsten. De noordelijke muur telt op deze wijze thans 33 traveeën en de kortere muur is 14 traveeën lang. De pijlers en muren zijn uitgevoerd met een kern van gewapend beton en aan de buitenzijde afgewerkt met een vlakke cementlaag. Aan de zuidzijde bevinden zich tegen de pijlers haken, aan de noordzijde zijn in de muur oogjes bevestigd. De muren zijn op diverse plaatsen zwaar en minder zwaar beschadigd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

De FRUITMUUR omstreeks 1928 gebouwd bij het jachtslot Mookerheide heeft (tuin)architectuurhistorische en typologische waarde als zeldzaam voorbeeld van een leimuur voor het kweken van fruit, uit het eerste kwart van de twintigste eeuw uitgevoerd in gewapend beton. De muur heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uiting van een technische en culturele ontwikkeling, in casu het experimenteren met de kweek van uitheemse fruitsoorten. Fruitmuren komen bij uitstek voor in moestuinen van kastelen en historische buitenplaatsen. De muur heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het landgoed Mookerheide en vormt met de nabijgelegen perzikkas, de bloemenkas en de verdiepte tuin een belangrijke, visuele en historische eenheid. Op grond van deze waarden bezit de fruitmuur algemeen belang.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Efscheiding(D)

Functie

Muur(D)

Monumentnummer*: 522667

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82629/17

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Molenhoek	Mook en Middelaar	Limburg

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mook en Middelaar	A			5458

Omschrijving**

Inleiding

Omstreeks 1928 gebouwde KAS (complexonderdeel 9) bedoeld voor de kweek van perziken in de nutstuin ten zuiden van het jachtslot. De in een combinatie van hout, ijzer en glas opgebouwde kas heeft een markante driebeukige hoofdvorm met zijvleugels en resten van een bij het 19de eeuwse Eclecticisme aansluitende ornamentiek. Het gaat hier om een koude, niet kunstmatig verwarmde kas. Vermoedelijk werd water ten behoeve van het besproeien van de planten aangevoerd via een thans verdwenen waterreservoir in het jachtslot. Ten behoeve van het oppompen van dit water bevindt zich in de nabijheid van de kas een elektrische pomp. De kas bevindt zich in vervallen staat.

Omschrijving

De KAS heeft een langgerekte driebeukige plattegrond met een uitspringend en verhoogd middendeel en iets lagere lange zijvleugels. De middenpartij en de zijvleugels zijn afgesloten met zadeldaken met de nokrichting parallel aan de voorgevel. Het noordelijke dakvlak van de middenpartij heeft een topgevel met aankappend zadeldakje ter accentuering van de hoofdentree van de kas. De afwatering van het dak vindt plaats via zinken mastgoten en via houten bakgoten op klossen. In de dakvlakken bevinden zich aan elke zijde tegen de nok series naar buiten (omhoog) klappende ramen. Op de nokken van de daken bevinden zich de resten van zinken crêtes. De kas is op een voetsmuur van rode strengperssteen afgedekt met een rollaag, volledig opgebouwd uit een geraamte van houten stijlen en daksporen met een thans grotendeels verdwenen vulling van rechthoekige ruitjes. Het houtwerk van de kas vertoont resten van een groen-blaue verfafwerking. Hieronder bevindt zich een draagconstructie die bestaat uit een serie kolommen en spanten van ijzeren profielen, verbonden door twee, in het hoge middendeel drie, ijzeren gordingen. De kolommen van de geklonken kniespanten in de zijvleugels staan op enige afstand van de buitenwand van de kas op de bakstenen randen van de plantenkuijen. De spanten hebben in het midden twee tussenkolommen aan elkaar verbonden door een horizontale staven. De spanten van de middenpartij hebben geen tussensteunpunten, en zijn uitgevoerd als geklonken vakwerkkniespanten met gedeeltelijk gebogen onderrand. Deze spanten bevinden zich dicht langs de buitenwanden van de kas. De VOORGEVEL heeft dubbele houten deuren in het midden. De RECHTER

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ZIJGEVEL heeft in het midden een dichtgezette deuropening. Het onderste gedeelte is met gepotdekselde houten delen gedicht. De LINKER ZIJGEVEL heeft een entree met enkele houten deur. De ACHTERGEVEL is blind. Het INTERIEUR van de kas bestaat uit drie ruimtes, van elkaar gescheiden door glazen wanden met hierin een enkele houten deur met achtruits glasindeling. De hoge centrale ruimte bezit in elke hoek rechthoekige plantenbakken met lage in glazuursteen gemetselde randen met afgeronde hoeken. In het zuiden van de ruimte een groot gemetselde waterbassin met hardstenen omranding, voorzien van een ijzeren rooster. De zijpartijen zijn vergelijkbaar opgezet met in het midden de tussenkolommen waartegen planten geleid kunnen worden. De zijpartijen hebben elk in het midden een grote kuip met omranding van geglazuurde baksteen afgesloten met een rollaag van afgeronde vormsteen. Tussen de rand van deze kuipen en de voetsmuur van de buitenwanden bevinden zich in het looppad een serie bassins afgedekt met roosters, voor de afwatering.

Waardering

Omstreeks 1928 gebouwde KAS bij jachtslot Mookerheide is van architectuurhistorische waarde als zeldzaam voorbeeld van een grote kweekkas uit de eerste helft van de twintigste eeuw, waarbij de monumentale hoofdropzet met geaccentueerde entreepartij en een bij het Eclecticisme aansluitende ornamentiek kenmerkend zijn. De kas heeft de inwendige constructie en de afwerking met plantenbakken in glazuursteen volledig bewaard alsmede enkele technische relicten. De kas bezit cultuurhistorische waarde omdat het een bijzondere uiting is van een typologische en technische ontwikkeling in de architectuur en bouwwijze van kassen. De kas is bovendien een uiting van een functioneel-historische ontwikkeling omdat dergelijke kassen in deze tijd bij uitstek een onderdeel zijn van moestuinen op buitenplaatsen. De kas heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van de nutstuin van het landgoed Mookerheide. De kas vormt met de nabijgelegen leimuur, de bloemenkas en de verdiepte tuin een belangrijke, visuele en historische eenheid. Op grond van deze waarden bezit de kas uit 1928 algemeen belang.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Kas(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument